

Sygn. akt IC 1032/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2016r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodnicząca **SSR Lidia Staśkiewicz**

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Jankowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2016 r. w S. sprawy

z powództwa **J. M.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. Oddała powództwo;

II. Nie obciąża powoda kosztami procesu.

Sygn. **akt IC 1032/16**

UZASADNIENIE

Powód J. M. wniósł w dniu 22 kwietnia 2015 r. pozew (k. 4-5) sprecyzowany na rozprawie w dniu 25 marca 2016 r. (k. 125-126) przeciwko **(...) spółce akcyjnej w W.** o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowiącego wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 09 stycznia 2013 r., sygn. akt I C(...) – w zakresie jego pkt 3 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa (...) – w zakresie jego pkt 2.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że klauzula wykonalności wydana w dniu 31 lipca 2014 r. przez Sąd Apelacyjny w W., a otrzymana przez powoda w dniu 17 marca 2015 r. jest dokumentem bezprawnym, ponieważ prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w W. powód otrzymał w dniu 09 czerwca 2014 r., a stał się on prawomocny w dniu 10 sierpnia 2014 r., organy sądowe nie mają uprawnienia do skracania lub przedłużania terminów ustawowych, została złożona skarga o wznowienie postępowania oraz Sąd Apelacyjny bezpodstawnie zasądził roszczenie dla pozwanego.

Na rozprawie w dniu 25 marca 2016 r. powód wskazał, że podstawą żądania pozbawienia tytułów wykonawczych wykonalności jest art. 5 kc (k. 126).

Pozwany (...) spółka akcyjna w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 01 czerwca 2016 r. (k. 48-48v) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że wszelkie argumenty podnoszone przez powoda jako podstawa wnoszonego przez niego powództwa przeciwegzekucyjnego, a dotyczące przedwczesnego nadania klauzuli wykonalności nie mogą stanowić takiej podstawy, gdyż dotyczą uchybień formalnych. Pozwany wskazał, że nadanie klauzuli wykonalności przez Sąd Apelacyjny w dniu 31 lipca 2014 r. było w pełni zgodne z prawem, sąd nie dokonał skrócenia ani przedłużenia terminu ustawowego, a skarga o wznowienie postępowania złożona przez powoda została odrzucona postanowieniem

Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie I ACa (...), nadto zgodnie z art. 414 kpc wniesienie skargi nie tamuje wykonania zaskarżonego wyroku. Pozwany podniósł również, że powód nie może w tym postępowaniu kwestionować rozstrzygnięć o kosztach postępowania zawartych w przedmiotowych wyrokach, albowiem nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia w oparciu o przepis art. 840 kpc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 09 stycznia 2013 r. w sprawie I C 1152/10 z powództwa J. M. przeciwko (...) S.A. w W.:

1. Odmówił odrzucenia pozwu;
2. Oddalił powództwo;
3. Zasadził od J. M. na rzecz (...) kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
4. Nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz adw. Ł. H. kwotę 3.600 zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi J. M..

Na skutek apelacji powoda J. M. Sąd Apelacyjny w W. wyrokiem z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie I ACa (...):

1. Oddalił apelację;
2. Zasadził od J. M. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;
3. Przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. na rzecz adw. Ł. H. kwotę 2.700 zł podwyższoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Bezsporne, nadto: wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 09 stycznia 2013 r. w sprawie I C 1152/10 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie I ACa 539/13 – k. 657 oraz k. 810 akt I C 1152/10.

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie powoda na postanowienie zawarte w pkt 2 wyroku tego Sądu z dnia 13 listopada 2013 r.

Bezsporne, nadto: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie I ACa 539/13 – k. 879-881 akt I C 1152/10.

W zakresie pkt 3 wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 09 stycznia 2013 r. oraz w zakresie pkt 2 wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 listopada 2013 r. jako prawomocnym została nadana w dniu 31 lipca 2014 r. klauzula wykonalności.

Bezsporne, nadto: tytuł wykonawczy – k. 2 akt Km 414/15.

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił jako niedopuszczalne zażalenie powoda na postanowienie tego Sądu z dnia 31 lipca 2014 r. o nadaniu klauzuli wykonalności.

Bezsporne, nadto: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie I ACa 539/13 – k. 949 akt I C 1152/10.

W dniu 06 marca 2015 r. wierzyciel (...) S.A. w W. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostrowi Mazowieckiej M. C. wniosek o wszczęcie egzekucji w celu wyegzekwowania od J. M. należności w wysokości 3.600 zł na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 09 stycznia 2013 r. oraz kwoty 2.700 zł na mocy wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 listopada 2013 r.

Bezsporne, nadto: wniosek o wszczęcie egzekucji – k. 1 akt Km 414/15.

Pismem z dnia 06 marca 2015 r. Komornik Sądowy wezwał Zakład Ubezpieczeń Społecznych w S. do dokonywania potrąceń z renty J. M. w wysokości 1/4 świadczenia. Pismem z dnia 20 marca 2015 r. (...) Oddział w S. poinformował Komornika, że wysokość świadczenia dłużnika od 25.04.2015 r. wynosi miesięcznie 880,45 zł, a potrącenie ze świadczenia wprowadzone zostało począwszy od należności za IV 2015 r.

Bezsporne, nadto: wezwanie – k. 14 akt Km 414/15, pismo ZUS – k. 35 akt Km 414/15.

Postępowanie egzekucyjne jest w toku. W toku postępowania dłużnik składał wnioski o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Postanowieniem z dnia 09 maja 2015 r., 03 lipca 2015 r. i 21 lipca 2015 r. Komornik Sądowy oddalił kolejne wnioski dłużnika. Postanowieniem z dnia 18 września 2015 r. Sąd Rejonowy w Słupsku w sprawach IX Co 2259/15 i IX Co 2416/15 oddalił skargi dłużnika na postanowienia Komornika z dnia 09 maja 2015 r., 03 lipca 2015 r. i 21 lipca 2015 r.

Bezsporne, nadto: wnioski dłużnika – k. 46, 68, 69, 70 akt Km 414/15, postanowienia Komornika z dnia 09 maja 2015 r., 03 lipca 2015 r. i 21 lipca 2015 r. – k. 50, 71, 82 akt Km 414/15, postanowienie SR w Słupsku z dnia 18 września 2015 r. w sprawie IX Co 2416/15 oraz z dnia 04 września 2015 r. w sprawie IX Co 2259/15 – k. 115 i 118-119 akt Km 414/15.

Z egzekucji na dzień 24.03.2016 r. uzyskano kwotę 3.116,14 zł, z czego wierzycielowi wypłacono kwotę 2.620,14 zł.

Dowód: karta rozliczeniowa sprawy Km 414/15.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, że ***badanie w trybie art. 840 kpc sprawy prawomocnie zakończonej nie prowadzi do ponownego merytorycznego jej rozpoznania.*** Sąd w tym postępowaniu nie może kontrolować słuszności wyroku sądowego w chwili jego wydania. Godziłoby to w powagę rzeczy osądzonej. Utrwalone i jednomyślne jest stanowisko nauki i orzecznictwa co do niedopuszczalności powoływania w powództwie przeciwegzekucyjnym zarzutów stojących na przeszkodzie prawu wierzyciela. Wynika to głównie z rozgraniczenia postępowania egzekucyjnego i rozpoznawczego (zob. m.in. głosę E. Wengerka do orzeczenia SN z dnia 12 kwietnia 1962 r., 2 CR 549/61, NP 1964, nr 3, s. 305 i n.). Potwierdził to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 1972 r., II PR 372/72 (OSP 1973, z. 11, poz. 222), wskazując, że powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 kpc nie prowadzi

do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. W związku z tym nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia na podstawie przepisu art. 840 kpc (por. Tadeusz Żyżnowski Komentarz do art. 840 kpc, System Informacji Prawnej Lex Omega).

Powód jako podstawę prawną powództwa wskazał art. 5 kc.

Zagadnienie, czy przepis ten może stanowić podstawę powództwa z art. 840 kpc, stanowiło przedmiot licznych wypowiedzi zarówno w doktrynie, jak i w judykaturze. W rozważanym zakresie prezentują je glosatorzy A. M. (PS 2000, nr 4, s. 140 i n.) i T. J. (PS 2001, nr 2, s. 145 i n.) w glosach do wyroku SN z dnia 27 stycznia 1999 r., II CKN 151/98 (OSNC 1999, nr 7–8, poz. 134). W powołanym orzeczeniu Sąd Najwyższy wyraził zapatrywanie, w myśl którego **art. 5 k.c. nie może stanowić skutecznej podstawy trwałego pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności**. Ta sformułowana przez Sąd Najwyższy teza jest utrwalona w orzecznictwie sądowym (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r., III CZP 78/03, Prok. I Pr. 2004/6/36, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 03 października 2003 r., I ACa 135/03, OSA 2005/7/29).

W doktrynie podkreśla się jednak, że różnorodność stanów faktycznych występująca w praktyce sądowej nie sprzyja formułowaniu w omawianej materii dyrektyw o charakterze ogólnym. Rozstrzygnięcie każdego sporu wymaga weryfikacji wypracowanych tez o charakterze ogólnym w konfrontacji z ustalonym w sprawie stanem faktycznym. Nie sposób bowiem wykluczyć, że szczególne okoliczności konkretnej sprawy mogą stanowić dostateczne uzasadnienie do wydania odmiennego rozstrzygnięcia (tak T. Ż. w komentarzu do art. 840 kpc, teza 14, (...) Prawnej LEX).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 czerwca 2007 r., I CSK 116/07 (LEX nr 453131), że uwzględnienie powództwa opozycyjnego na podstawie art. 5 kc co do zasady budzi wątpliwości w doktrynie i orzecznictwie i nawet jeżeli można dopuścić w wyjątkowych wypadkach taką możliwość, to mogło by to mieć miejsce tylko wówczas, gdyby **po powstaniu zaskarżonego tytułu wykonawczego (lub po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której został wydany), nastąpiło wyjątkowe zdarzenie, które sprawiałoby, że wykonanie takiego wyroku byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego**.

Wskazane przez powoda okoliczności, tj. jego trudna sytuacja materialna, niewątpliwie nie powstała po powstaniu zaskarżonego tytułu wykonawczego, tylko istniała i była znana Sądom wydającym wyroki w sprawie.

Nie mogły odnieść skutku również wskazywane przez powoda wadliwości w zakresie nadania wyrokom z dnia 09 stycznia 2013 r. i 13 listopada 2013 r. klauzuli wykonalności. W myśl uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1985 r., III CZP 14/85 (OSNCP 1985, nr 12, poz. 192) uchybienia formalne popełnione przez sąd w toku postępowania co do nadania klauzuli wykonalności dłużnik może zwalczać w drodze dostosowanego do tego zażalenia, o którym mowa w art. 795 kpc (zob. także M. J., Zażalenie na postanowienie sądu co do nadania klauzuli wykonalności..., s. 97 i n.; M. M., Nadawanie klauzuli wykonalności aktom notarialnym, Nowy Przegląd Notarialny 2002, nr 1, s. 19 i n. oraz A. J., P. się egzekucji w akcie notarialnym, R. 1998, nr 12, s. 62). Zarzutów tych dłużnik nie będzie mógł podnosić w powództwie przeciwegzekucyjnym przewidzianym w art. 840 § 1 pkt 1, który umożliwia dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że analiza akt I C 1152/10 przeczy twierdzeniom powoda o „bezprawności klauzuli wykonalności”. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 09 stycznia 2013 r. uprawomocnił się z dniem 13 listopada 2013 r. tj. z chwilą wydania wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz w zakresie pkt 3 nadaje się do wykonania w drodze egzekucji. Postanowienie zawarte w pkt 2 wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 13 listopada 2013 r. jest również prawomocne i nadaje się do wykonania w drodze egzekucji.

Podobnie złożona przez powoda skarga o wznowienie postępowania nie może być podstawą do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, albowiem zgodnie z art. 414 kpc wniesienie skargi o wznowienie nie tamuje wykonania zaskarżonego wyroku. Nadto bezspornym było, że skarga powoda została odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie I ACa 1298/14.

Nadto należy wskazać, że powództwo przeciwegzekucyjne skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego może być skutecznie wniesione tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części. Dłużnik traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2014 r., II CSK 679/13, LEX nr 1475081).

W niniejszej sprawie, jak wynika z karty rozliczeniowej znajdującej się w aktach egzekucyjnych, z egzekucji na dzień 24.03.2016 r. wyegzekwowano kwotę 3.116,14 zł, z czego wierzycielowi wypłacono kwotę 2.620,14 zł.

Zatem w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia powództwo przeciwegzekucyjne powoda było niedopuszczalne, zaś w pozostałej części opartej na art. 5 kc – bezzasadne.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w pkt 1 wyroku.

Na podstawie art. 102 kpc Sąd nie obciążył powoda kosztami należnymi stronie pozwanej biorąc pod uwagę jego sytuację materialną stanowiącą podstawę zwolnienia powoda od kosztów sądowych na początkowym etapie postępowania.